

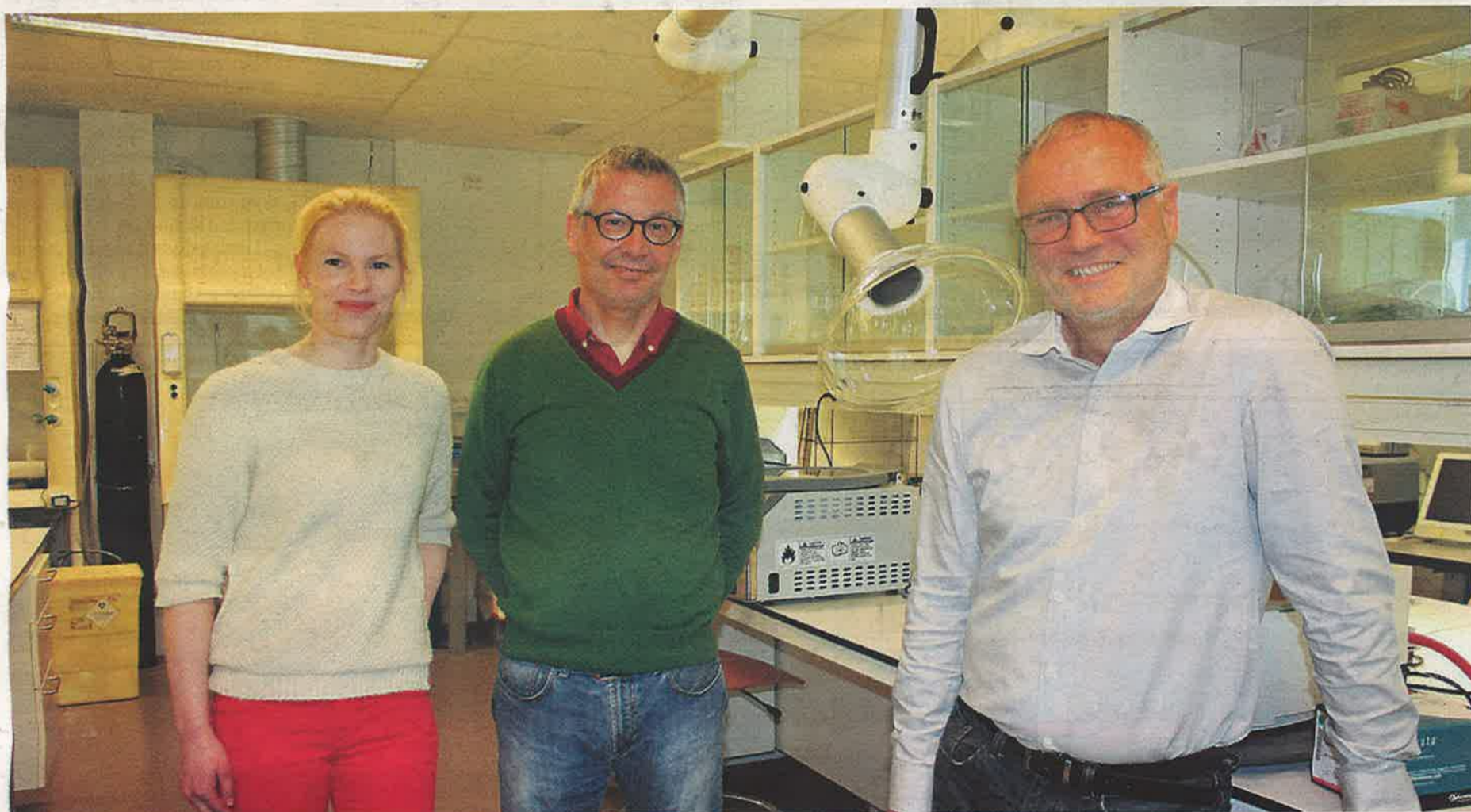
NÆRING

INGER
PRÆSTENG
THUEN

LINDA
VAENG
SÆBBE

■ Rundt 1000 jobber med bioteknologi i Tromsø

SKAL SATSE I ET VERDENSMARKED

LAB-BEDRIFT: I dag feirer Jan Buch Andersen (til høyre), oppstarten av Barentzymes i Forskningsparken i Tromsø. Med 12 ansatte blir bedriften en stor aktør i Tromsøs voksende bioteknologimiljø. Forskningsjef i Norut, Erling Sandsdalen, og forretningsutvikler Line Bøe Setså i Norinnova, sier utleie av laboratorier gjennom Barentz Biocentre Lab bidrar til veksten.

FOTO: INGER PRÆSTENG THUEN

Et unikt lab-senter bidrar til boom blant gründere innen bioteknologi. Sist ut er Barentzymes, som satser med verden som marked.

Journalist
**INGER PRÆSTENG
THUEN**
inger.thuen
@nordlys.no

- Det er gøy å slå på stortromma når det er en så stor bedrift som satser. Det kommer gjester fra bioteknologimiljø over hele landet.

Forretningsutvikler i Norinnova, Line Bøe Setså, og fors-

kningsjef i Norut, Erling Sandsdalen, gleder seg stort både på egne - men framfor alt - på Jan Buch Andersens vegne.

Enzymer

I dag skal det nemlig markeres på behørig vis at en ny bioteknologisk bedrift ser dagens lys i Forskningsparken i Tromsø. Det er selskapet Barentzymes AS som feirer oppstart med hele 12 ansatte fra dag én, og med planer om fire nyansettelser neste år.

- Ni av de 12 har doktorgrad, og vi har fått med Lene Lange som forskningssjef. Hun har helt sentral internasjonal kompetanse, fastslår daglig leder Jan Buch Andersen.

Kompetanse er helt essensi-

elt for selskapet som kort fortalt satser på enzymer. Forskerne skal utvikle enzymer som kan bryte ned biologisk avfall som for eksempel fiskeslo, og videreutvikle det blant annet til dyrefôr.

- Slike prosesser kan også brukes til å utvikle mat for mennesker. Det gjelder å finne den rette miksen av enzymer, forklarer Andersen.

Barentzymes er ett av flere bioteknologiselskap som er grundet i Tromsø. Andersen sier Tromsø er landsledende innenfor marin bioteknologi.

- Klimaet her er så ekstremt at det har gitt en stor genetisk variasjon man ikke finner i mildere strøk. Tromsø er ett av få steder man har forsket mye på

dette.

Andersen er ikke i tvil om bedriftens potensial. De satser internasjonalt, og Andersen har allerede blitt invitert til flere store konferanser blant annet i USA for å fortelle om arbeidet.

Lab-leie

Etableringen av Barentzymes har lyktes ikke minst takket være Barents Biocentre Lab i Forskningsparken. Her har fylkeskommunale midler samt støtte fra blant andre Innovasjon Norge gitt moderne bioteknologiske laboratorier som leies ut til nyetablerte firmaer og forskningsmiljøer. Også SIVA, Norut, Norinnova og Universitet i Tromsø har bidratt til at Barents Biocentre Lab har

blitt en suksess.

- Her kan de få alt fra benkeplass til et helt eget laboratorium, og det gjør at investeringsbehovet for hver enkelt blir mye mindre. I tillegg får de et større fagmiljø der de kan dele kompetanse, sier Erling Sandsdalen.

Senteret ble etablert høsten 2012, og har så langt bidratt til etableringen av seks bioteknologibedrifter. Sandsdalen og Setså anslår at rundt 1000 personer nå arbeider innen bioteknologimiljøet i Tromsø.

- Med stort og smått. Det omfatter også produksjonsanlegg, og det er jo artig at forskningsmiljøet her bidrar til produksjonsanlegg for eksempel på Andenes, sier Setså.

” I dag er det imidlertid anledning for å gratulere Kirkenes og Øst-Finnmark med at spaden er i jorda og at man nå endelig kommer i gang med et viktig prosjekt for Nordområdene.

ALTAPOSTEN

” Dermed er nok denne OL-runden avsluttet. Og det er kanskje like greit. Drømmen om å gjen-skape jubelstemningen fra Lillehammer i 1994, er så avgjort god. Men et Oslo-OL vil koste svært mye mer, og erfaringene fra Russland skremmer.

FOLKEBLADET

” Hele historien er først og fremst alvorlig for skistjernen og hans fremtid. Den er også svært skadelig for den organiserte idretten.

ADRESSA.NO

Sanner

I mellomtiden må de tåle mye kjæft fra sine velgere.

nen går over i historiebøkene, må kommunene i nord være så store og robuste at de evner å håndtere de store opp-gavene vei og videregående skole. Det er de foreløpig ikke i stand til å gjøre. Derfor kan vi forvente store endringer som følge av sammenslåingen. Foreløpig har det likevel vært få innblikk hos regjeringen om hva de vil og hvordan det skal se ut. Annet enn ulne

svar om frivillighet og samarbeid. Vel, det har vært forsøkt før. Derfor bør vi, så lenge vi ikke ser antydningene til et annet regionalt nivå i Nord-Norge, være forsiktige med å heie på boddelen og sette våre egne politikere på et fly til Oslo.

■ For med seg i bagasjen har de i så fall siste rest av nord-norsk egenmakt.

Bioteknologi den «nye oljen»

PÅ DEN 3.SIDE

Line Bøe Setså

Forretningsutvikler Norinova Technology transfer og Barents Biocentre lab

Erling Sandsdalen

Forskningsjef Norut og direktør Barents Biocentre lab

■ Mange trekker frem bioteknologi som «den nye oljen», og OECD-rapporten «The Bioeconomy to 2030» anslår at opptil 40 % av den globale økonomien om noen tiår vil være knyttet til bioteknologi. Økt utnyttelse av marine ressurser, nye bærekraftige løsninger innen matproduksjon og utvikling av morgendagens medisiner er noen av områdene hvor bioteknologisk kunnskap vil spille en viktig rolle.

Risikofylt vei

■ Kommersialisering av produkter eller tjenester fra bioteknologisektoren krever tålmodighet på grunn av lang, og ofte kostbar, utviklingstid fra idé til marked. Sammenlignet med mange andre fagfelt er det risikofylt og kapitalkrevende å få kommersielle produkter ut i markedet. Gevinstene og muligheten er imidlertid enorme for de som lykkes.

■ Bioteknologiske prosesser krever laboratorier, med avansert og kostbart utstyr. For gründere som ønsker å teste ut forretningsideer eller starte opp en bioteknologisk bedrift, har det tidligere vært vanskelig å få nok egenkapital til å bygge opp nødvendig infrastruktur. Dette har vært en flaskehals for etablering av nye bedrifter i Nord-Norge. For å bedre rammebetingelsene for utvikling av nye bioteknologiske arbeidsplasser i nord, ble Barents Biocentre Lab (BB LAB) etablert i 2012. Troms fylkeskommune ga støtte til innkjøp av infrastruktur, mens Innovasjon Norge, SIVA, Forskningskonsernet NORUT, Norinova og Universitetet i Tromsø - Norges Arktiske Universitet (UiT) har vært viktige bidragsytere for å få konseptet godt i gang.

■ Bioteknologi omfatter all bruk av levende organismer til å lage produkter som er nyttige og nødvendige for oss. Bioteknologi benyttes i de fleste fagfelt,

VOKSER: Bioteknologi skaper stadig nye arbeidsplasser i nord.

eksempler kan være innenfor legemiddelutvikling, fiskehel-sevaksiner, næringsmiddel- og kosmetikkproduksjon. For å jobbe med bioteknologiske prosesser kreves det laboratorier med avansert og kostbart utstyr.

■ En bioteknologisk oppstart-bedrift kan ha behov for flere millioner kroner i egenkapital i løpet av de første årene. Ved å leie tilgang til BB Lab kan disse utgiftene halveres. Ved BB LAB får forskere, gründere og bedrifter muligheten til å utvikle nye metoder eller teste nye forretningsideer, uten å investere i eget kostbart utstyr. Her kan alle leie tilgang til laboratorier med avanserte instrumenter. Bedriftene på laben retter seg mot vidt forskjellige markedsområder, men bruker mange av de samme teknikkene og metodene i utviklingsløpet. Innovasjon oppstår der det legges til rette for at mennesker med ulik kompetanse møtes og deler ideer. BB Lab har blitt en slik møteplass.

■ Det er i dag en god miks av bedrifter, forskere og studenter fra anvendt forskningsmiljø og UiT. Brukerne er veldig fornøyde med den tette koblingen mellom de ulike miljøene, og mange innovative samarbeidsprosjekter har oppstått mellom aktører som har møttes her. BB LAB er med sin plassering i Forskningsparken nært knyttet til Norinnovas bedriftsinkubator, forretningsutviklere og privat kapital. Denne nærheten er en viktig suksessfaktor for næringsutvikling og dannelse av nye arbeidsplasser i regionen.

Nye arbeidsplasser

■ UiT har hatt en sterk satsing på bioteknologisk grunnforskning i over 40 år. Det nærings-

rettede forskningsinstituttet Nofima har siden 1980-tallet arbeidet innen dette fagfeltet, og i 2010 etablerte også Norut en bioteknologisk avdeling for å møte etterspørselen i markedet. Ideer fra forskningsmiljøene har gitt grobunn til å skape et spennende næringsliv innenfor denne sektoren i regionen vår. Interessenter innenfor Bioteknologisektoren i regionen er organisert i klyngen BioTechNorth, som i dag består av over tyve bedrifter samt FoU miljøer: totalt utgjør dette nesten 1000 ansatte innen forskning og industri i regionen.

■ Alle bedriftene som leier plass ved BB LAB, har bevist bygd opp sine forskningsavdelinger i Tromsø, der de kan beholde et tett bånd til forskningsmiljøene hvor idéene kommer fra. Landsdelen har lange tradisjoner innen fiskeri og havbruk, og det er stor tilgang på lokalt og fersk restråstoff. Den sterke kompetansen FoU-miljøene har på marin bioteknologi kan bidra til at utnyttelsesgraden og verdien på restråstoffet økes betydelig, og gir oss et stort potensial for mer forskningsbasert næringsvirksomhet i årene fremover.

Åpningsseremoni i dag

■ I dag arrangeres det åpningsseremoni for en nyetablert bedrift, BARENTZYMES, med 12 ansatte! Denne bedriften skal jobbe internasjonalt fra dag en, og har valgt å etablere seg i Tromsø på grunn av det sterke fagmiljøet og tilgangen til infrastruktur som er bygd opp her. Vi håper den nye regjeringen, fylkeskommunen og Tromsø kommune ser alle mulighetene i næringen vår, og fortsetter med satsingen på den bioteknologiske sektoren.

Ikke for å skryte, men jeg stemte ikke på en statsminister som la seg så flat for diktaturet i Kina at man bare så en kul på linoleumet.
KETIL STEIGEN
@KSteigen

Bokmålet kan jo få sin velfortente moderniserte versjon saman med versjonar på tre samiske språk, då. Ved neste krossveg.
ØYSTEIN VANGSNES